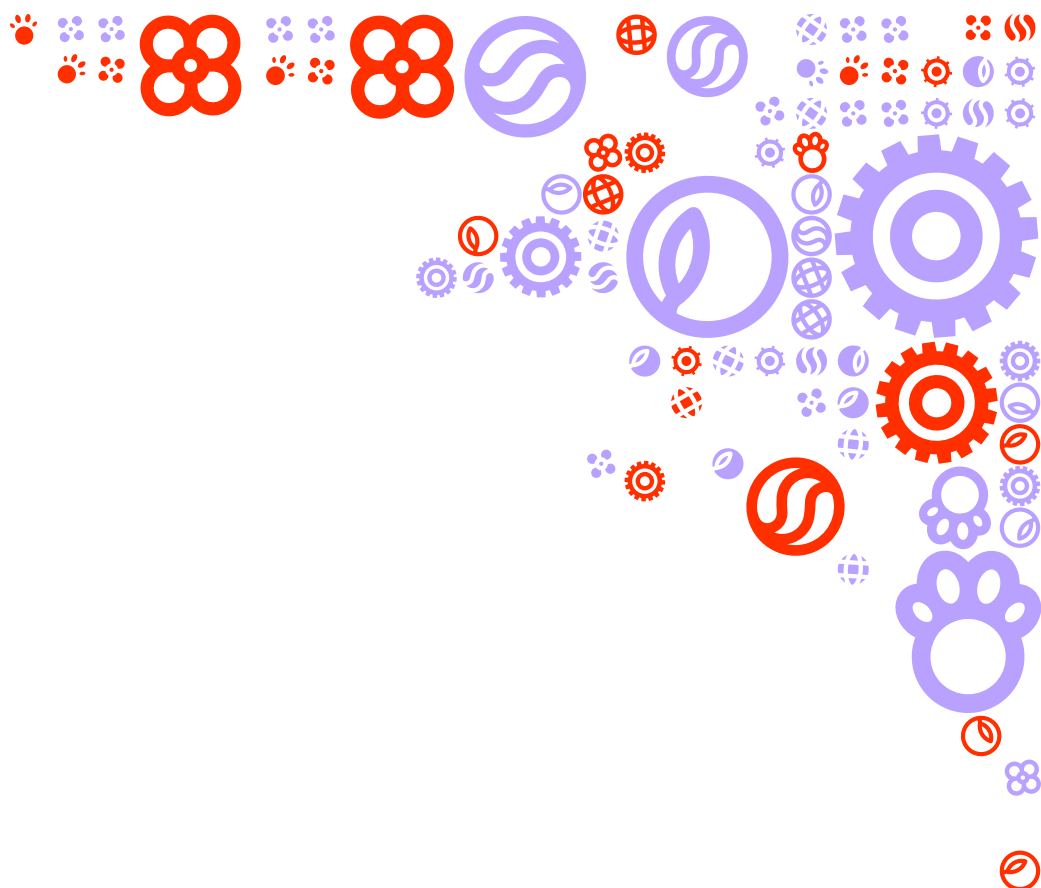

Examenregeling mbo Yuverta

2026 - 2027

Vaststelling CEC mbo: 17 april 2026

Ondertekening CvB 9 juni 2026

Instemming Ondernemingsraad: 1 juli 2026

Datum	1 juli 2026
Versie	Definitief

Inhoud

1.	Algemene bepalingen	4
1.1.	Doel en reikwijdte van de regeling	4
1.2.	Begripsbepalingen	4
1.3.	Kwaliteitsstandaarden	4
1.4.	Samenhang met andere regelingen	5
2.	Soorten examens	6
2.1.	Beroepsgerichte examens	6
2.1.1.	Herexamens beroepsgerichte examens	9
2.1.2.	Kosten extra herkansing	10
2.1.3.	Actualisatie van examens	10
2.2.	Generieke examens	10
2.3.	Examen Nederlands	10
2.3.1.	Beoordeling Nederlands	12
2.4.	Examen rekenen	14
2.4.1.	Rekeneisen tot en met cohort 2021	14
2.4.2.	Rekeneisen vanaf cohort 2022	14
2.4.3.	Rekendomeinen vanaf cohort 2022	15
2.5.	Examen Engels (niveau 4)	15
2.5.1.	Beoordeling Engels	16
2.6.	Generieke examens op een hoger niveau	17
2.7.	Herexamens generieke examens	18
2.8.	Keuzedeel examens	19
2.8.1.	Beoordeling keuzedeel	20
2.8.2.	Herexamen keuzedeel	20
2.8.3.	Overgangsregeling vervallen keuzedelen	20
2.9.	Lerend kwalificeren	20
2.9.1.	Hoe werkt lerend kwalificeren	20
2.9.2.	Ontwikkel- en kwalificatieplan	21
2.9.3.	Portfolio en bewijzen	21
2.9.4.	Eisen aan bewijzen en procedures	21
2.9.5.	Voordracht en voorlopig oordeel	21
2.9.6.	Betrouwbaarheid en onafhankelijkheid	21
3.	Vorbereiding op examens	22
3.1.	Examenplan en examenplanning	22
3.2.	Diploma-onderdelen	22

3.3.	Praktijkbeoordelen	23
3.4.	Authentiek examenwerk en AI-tools	23
4.	Afname van examens	25
4.1.	Examenlocatie (bedrijf of organisatie)	25
4.2.	Examinering in het buitenland	25
5.	Diplomering, certificaten en verklaringen	26
5.1.	Diploma-eisen	26
5.2.	Slaag-/zakregeling per niveau	26
5.2.1.	Wijzigingen in slaag-/zakregeling	28
5.3.	Diploma	28
5.3.1.	Niet meteen geslaagd	28
5.3.2.	Niet diplomeerbaar	30
5.3.3.	Doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau	30
5.4.	Resultatenlijst	30
5.5.	Mbo-verklaring	30
5.6.	Mbo-certificaat	31
5.7.	Uitreiking	31
5.8.	Uitschrijving	31
6.	Specifieke bepalingen	32
6.1.	Vertaling diploma/ erkenning diploma in het buitenland	32
6.2.	Certificaatsupplement	32
6.3.	Erkenning diploma in het buitenland	32
7.	Begrippenlijst	33
8.	Bijlagen	35
	Bijlage 1: Kostenoverzicht examens (extra herkansingen/examendeelnemers)	35

1. Algemene bepalingen

1.1. Doel en reikwijdte van de regeling

Deze examenregeling beschrijft de uitvoering van de examinering binnen Yuverta. De regeling is van toepassing op alle examens die deel uitmaken van het examenplan.

In deze examenregeling zijn recente aanpassingen van wetten en regelingen verwerkt. Met deze examenregeling vervalt de examenregeling mbo Yuverta 2025-2026. Wijzigingen in de examenregeling mbo voor oude cohorten die niet door de overheid zijn voorgeschreven, komen ten goede van de student.

In deze examenregeling lees je over de examinering bij Yuverta:

- hoe je wordt voorbereid op de examens;
- hoe de afname en beoordeling van de examens verloopt;
- op welke manieren je wordt geïnformeerd over de examens;
- welke examens er zijn en welke resultaten je moet behalen voor examens;
- hoe de slaag-/zakregeling eruit ziet: welke resultaten je minimaal moet halen om je diploma te behalen;
- welke regels er zijn voor herexamens van centrale examens;
- waar je de regels kunt vinden over herexamens van instellingsexamens;
- welke regels er zijn als je gebruik maakt van AI-tools
- welke regels er zijn voor het afleggen van taal- en rekenexamens op een hoger niveau;
- hoe het werkt als je een diploma wilt op een lager niveau;
- hoe het zit met de examinering van certificeerbare eenheden;
- hoe Yuverta omgaat met het aanpassen van examens en examenprogramma's;
- hoe bij enkele opleidingen één van de kerntaken met Lerend kwalificeren wordt afgesloten.

In de loop van een schooljaar kunnen examenregels incidenteel veranderen. De meest actuele examenregeling staat op Yunet.

1.2. Begripsbepalingen

In deze regeling worden termen zoals 'examen', 'assessor', 'examencommissie', 'kwalificatiedossier' en 'student' gebruikt. De meest voorkomende begrippen worden uitgelegd in de Begrippenlijst. Waar in deze examenregeling wordt gesproken over student, wordt tevens bedoeld: examendeelnemer, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

In verband met de leesbaarheid van dit document mag overal waar "hij" staat ook "zij" of "die" gelezen worden.

1.3. Kwaliteitsstandaarden

De examinering voldoet aan de eisen van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie, bruikbaarheid en uitvoerbaarheid zoals vastgesteld door Yuverta en de Inspectie van het Onderwijs.

1.4. Samenhang met andere regelingen

Deze examenregeling vormt een integraal onderdeel van het onderwijs- en examenregeling (OER) en het examenplan van de opleiding.

Informatie over de uitvoering van examens vind je in deze examenregeling mbo. Daarnaast is er een examenreglement mbo met algemene regels en procedures. Als onderdeel van de examenregeling kent elke opleiding een eigen examenplan.

Examenplan

Een examenplan is een overzicht waarin, per kwalificatie en cohort, alle examens staan waaraan jij moet voldoen, inclusief de bijbehorende beslisregels. Het maakt voor alle betrokkenen duidelijk wat er geëxamineerd wordt, hoe er geëxamineerd wordt en hoe het eindoordeel tot stand komt. In het examenplan staan alle examens van die opleiding met daarbij welke examens je minimaal moet behalen of welk resultaat je minimaal moet behalen per examen. Ook staan hier alle overige diploma-eisen in vermeld. Alle examenplannen voor opleidingen en keuzedelen staan op Yunet.

Examenreglement

In het examenreglement zijn algemene regels over rechten en plichten vastgelegd die gelden voor mbo-examens van alle beroepsopleidingen van Yuverta. Het examenreglement mbo vind je op Yunet en op de website. Het wordt vastgesteld door de Centrale Examencommissie mbo (CEC mbo).

Wanneer in deze examenregeling iets vermeld staat dat strijdig is met het examenreglement dan is de tekst van het examenreglement bindend.

Onderwijsregeling

Naast de informatie over examinering, kent Yuverta de onderwijsregeling. Je kunt hierin terugvinden uit welke onderdelen onze mbo-opleidingen bestaan, welke voorwaarden er zijn voor maatwerk, hoe we jouw voortgang bijhouden en nog veel meer.

2. Soorten examens

Gedurende je opleiding doe je voor verschillende onderdelen, verschillende soorten examens:

Beroepsgerichte examens	Beroepsproeve/praktijkexamen • Examengesprek • Verificatiegesprek • Reflectiegesprek Werkprocesexamen Vaardigheidsexamen Kennisexamen
Generieke examens (Nederlands, rekenen en Engels)	Centrale examens • Luisteren en Lezen Instellingsexamens • Schrijven • Spreken • Gesprekken voeren • rekenen
Keuzedeelexamens	Praktijkexamen/Vaardigheidsexamen • Examengesprek • Verificatiegesprek • Reflectiegesprek Kennisexamen Portfolio-examen Criteriumgericht interview Presentatie
Lerend kwalificeren	Portfolio met bewijzen (feedback)

In de volgende paragrafen worden de verschillende examensoorten toegelicht.

2.1. Beroepsgerichte examens

Het beroepsgerichte examen bestaat altijd uit een of meer beroepsproeven. Soms moet je naast de beroepsproeve, ook nog een werkprocesexamen, vaardigheidsexamen en/of kennisexamen doen. In de beroepsproeve wordt het overgrote deel van de kerntaken en werkprocessen geëxamineerd. Het kan zijn dat één of meer werkprocessen niet (goed) geëxamineerd kunnen worden in de beroepsproeve, bijvoorbeeld omdat iets bijna nooit voorkomt, precies op het moment dat jij je praktijkexamen doet. Denk bijvoorbeeld aan het begeleiden van de geboorte van een dier. Dit werkproces of deze werkprocessen worden dan met een apart werkprocesexamen geëxamineerd.

Beroepsproeve / Praktijkexamen / Werkprocesexamen

In praktijkexamens, beroepsproeven en/of werkprocesexamens die uit meerdere werkprocessen bestaan laat je in een (gesimuleerde) beroepssituatie aan twee assessoren zien dat je kerntaken en werkprocessen van jouw opleiding in onderlinge samenhang voldoende beheerst volgens de exameneisen.

Het praktijkexamen is op een vooraf afgesproken dag en tijd in de examenperiode, op een vooraf afgesproken en door de opleiding goedgekeurde examenlocatie. Vooraf wordt gecontroleerd of alle examenonderdelen uitgevoerd kunnen worden op de examenlocatie.

Bij de beroepsproeve zijn twee onafhankelijke assessoren aanwezig. Bij een werkprocesexamen met maar één werkproces is minimaal één onafhankelijke assessor aanwezig. De opleiding kan ervoor kiezen een tweede assessor in te zetten.

In de beroepsproeve en het werkprocesexamen worden kennis, vaardigheden en houdingsaspecten op integrale wijze (in samenhang met elkaar) geëxamineerd. In het praktijkexamen laat je vooral vaardigheden en houdingsaspecten zien. De assessoren kunnen tijdens het praktijkexamen vragen aan je stellen over de uitvoering van de opdrachten. Het is mogelijk dat er bij opdrachten bewijsstukken gevraagd worden. Als aangeleverde documenten onvoldoende blijken te zijn wordt het examen toch afgenomen. Als daardoor het eindoordeel onvoldoende is, dan is er één examenkans voorbij. Zijn de documenten niet aangeleverd dan gaat het examen niet door en wordt het examen beschouwd als niet behaald en is er één examenkans voorbij (er wordt een 'no-show' geregistreerd in Osiris).

Tijdens de proeve kan bij een 'fatale fout' de proeve, of een specifiek onderdeel van de proeve, worden afgebroken. Denk hierbij aan onveilig gedrag of handelingen. Alle besluiten moeten door de assessor(en) worden onderbouwd. Het resultaat is dan onvoldoende.

Wanneer je een beroepsproeve of praktijkexamen aflegt waarbij deel(her)examens mogelijk zijn (neem hiervoor contact op met je slb'er) en bij één van de deexamens heb je de examenproducten niet of incompleet ingeleverd, dan wordt alleen het werkproces/de werkprocessen van dat specifieke deexamen beoordeeld als onvoldoende. Dit deexamen moet dan herkanst worden. De andere deexamens, waarvoor het bewijs wel compleet is, kunnen wel worden beoordeeld.

Vaardigheidsexamen

Bij een vaardigheidsexamen bewijs je dat je specifieke vaardigheden beheerst die niet (goed) in de beroepsproeve beoordeeld kunnen worden.

Voor het vaardigheidsexamen is een van de volgende oordelen mogelijk:

- Behaald: vaardigheden worden beheerst volgens de exameneisen;
- Niet behaald: vaardigheden worden beheerst onder het niveau van de exameneisen.

Om diplomaerbaar te zijn, moet je het vaardigheidsexamen behaald hebben. Op je resultatenlijst bij het diploma komt niet te staan dat je het vaardigheidsexamen hebt behaald.

Na het examen(gesprek) bespreekt de assessor zijn beoordeling met jou. Ook bespreken jullie het examen na: wat ging goed en wat ging minder goed. De assessor verwerkt de beoordeling met een toelichting in Praktijkbeoordelen. De beoordeling van de assessor is het voorlopige resultaat van het vaardigheidsexamen.

De Regionale Examencommissie mbo (REC) stelt het definitieve resultaat vast in Praktijkbeoordelen. Je kunt zien in Praktijkbeoordelen.nl wanneer de beoordeling definitief is vastgesteld.

Kennisexamen

Een kennisexamen van de Groene Norm is een (digitaal) examen met meerkeuzevragen waarin je bewijst dat je specifieke kennisonderdelen beheerst die niet (goed) in de beroepsproeve beoordeeld kunnen worden. Het kennisexamen is op een vooraf afgesproken dag en tijd, op een examenlocatie die geschikt is om een digitaal examen af te nemen.

Na afloop van het digitale examen ontvang je een mail met een link naar een (digitale) evaluatie.

Het digitale kennisexamen wordt automatisch beoordeeld door het systeem. Het LEB verwerkt het voorlopige cijfer in Praktijkbeoordelen of, indien niet mogelijk, in Osiris. De REC stelt het daarna vast.

In principe wordt het kennisexamen in het laatste jaar van je opleiding gepland, maar het kan al in een eerder studiejaar worden gepland. Je krijgt dit tijdig te horen van het LEB.

Informatie over de onderwerpen van het kennisexamen staan in het examenmatrijs van dat Kennisexamen op Yunet. Door dit te lezen kun je je voorbereiden.

Voor het kennisexamen is een van de volgende oordelen mogelijk:

- Behaald: cijfer $\geq 5,5$ (voldoende) of $\geq 7,5$ (goed)
- Niet behaald: cijfer $\leq 5,4$ (onvoldoende)

Om diplomeerbaar te zijn moet je het kennisexamen behaald hebben. Op je resultatenlijst bij het diploma komt niet te staan dat je het kennisexamen hebt behaald, omdat dit onderdeel uitmaakt van het kerntaakoordeel.

Examengesprek

Het examengesprek voer je, meestal direct na het praktijkexamen, met de assessoren. Uit dit examengesprek kunnen de assessoren opmaken of je voldoende inzicht hebt in het werken in de beroepspraktijk. Maar ook of je de onderliggende kennis behorende bij jouw opleiding kent en toepast.

Onderwerpen die aan bod kunnen komen zijn:

- Verplichte onderwerpen die beschreven zijn bij het examengesprek;
- Waarom je bepaalde keuzes hebt gemaakt tijdens de uitvoering van de opdrachten van je praktijkexamen;
- Over bepaalde onderdelen uit het praktijkexamen: Wat ging er goed en wat ging er minder goed? De assessoren kunnen dan bijvoorbeeld vragen: "Wat was er aan de hand in die situatie?" "Waarom reageerde je in die situatie op die manier?"
- Vragen die er zijn over het door jou vooraf ingeleverde product (bewijsstuk), zoals een verslag, het portfolio of logboek.

In de opdracht staan veel onderdelen beschreven. Soms komen die niet volledig in het praktijkexamen aan bod. In dat geval kunnen de assessoren in het examengesprek nog aanvullende vragen stellen over dit onderdeel.

- Bij vakopleidingen (niveau 3), middenkaderopleidingen (niveau 4) en specialistenopleidingen (niveau 4) kunnen de assessoren ook vragen stellen om te onderzoeken of je weet en begrijpt waarom je iets op een bepaalde manier moet

uitvoeren. Ze willen weten of je 'inzicht' hebt in de beroepspraktijk en of je voldoende achtergrondkennis hebt. Kortom, de assessoren stellen dan ook meer verdiepende vragen.

Van het examengesprek wordt een geluidsopname gemaakt. Dit wordt gebruikt voor kwaliteitscontrole door de Regionale Examencommissie mbo (REC) en kalibreersessies. Het kan ook gebruikt worden als bewijsmateriaal bij een klacht, het indienen van een verzoek tot herziening of een beroep. Pas na het examengesprek bepalen de assessoren het eindoordeel per werkproces.

Verificatiegesprek

Een verificatiegesprek kan worden gevoerd als je geschreven examenproducten inlevert die niet besproken worden in een examengesprek.

Het doel van een verificatiegesprek is om na te gaan of het document authentiek is. Daarmee checkt de assessor of de kennis en vaardigheden, die met het document aangetoond worden, door jou beheerst en begrepen worden en dat je geen gebruik hebt gemaakt van ongeoorloofde hulp.

Het verificatiegesprek is geen examengesprek. Door het verificatiegesprek verandert de voorlopige beoordeling op het ingeleverde werk niet. Maar, als uit het verificatiegesprek blijkt dat de inhoud onvoldoende aantoonbaar of niet authentiek is, dan kan de REC maatregelen nemen die beschreven zijn in paragraaf 5.9 Onregelmatigheden van het Examenreglement.

Van het verificatiegesprek wordt altijd een geluidsopname gemaakt. Deze kan worden gebruikt voor kwaliteitscontrole door de REC en bij kalibreersessies. De opname kan ook gebruikt worden als bewijsmateriaal bij een klacht, het indienen van een verzoek tot herziening of een beroep.

Reflectiegesprek

Een reflectiegesprek is bedoeld om jou te laten nadenken over jouw leerproces, ervaringen en persoonlijke ontwikkeling.

Tijdens een reflectiegesprek worden vragen gesteld die de jou aanmoedigen om na te denken over wat goed ging, wat beter kon, en wat je hebt geleerd. Het gesprek richt zich op zelfbewustzijn en introspectie. Een reflectiegesprek wordt vaak ingezet bij een portfolio examen, maar kan ook bij andere examens voorkomen.

2.1.1. Herexamens beroepsgerichte examens

Herkansingen moeten waar mogelijk uitgevoerd worden met nieuwe casussen of situaties. Het mag geen verbetering zijn van (een) oude opdracht(en). Dit betekent dat wanneer een opdracht op hetzelfde bedrijf opnieuw uitgevoerd wordt, alleen basis-bedrijfsgegevens opnieuw gebruikt mogen worden.

2.1.2. Kosten extra herkansing

Volgens het examenreglement heb je recht op één herkansing per gemaakt examen.

Als je een extra herkansing wilt, dan moet je dat aanvragen via een Zaak in Osiris. Aan een extra herkansing zijn kosten verbonden. In bijlage 1 vind je een overzicht van de examenkosten. Deze tarieven gelden voor zowel extra herkansingen als examendeelnemers.

Een opleidingsmanager heeft de mogelijkheid om op grond van redelijkheid en billijkheid de kosten voor de extra herkansing kwijt te schelden of te verlagen.

2.1.3. Actualisatie van examens

De examens van onze opleidingen zijn steeds in ontwikkeling en zullen zich blijven ontwikkelen. Ze worden op basis van evaluaties door studenten, bedrijfsleven, docenten en examenleveranciers telkens verbeterd. Ook kan de overheid tijdens lopende opleidingen met richtlijnen komen die we op moeten volgen, waardoor we lopende examens en examenprogramma's moeten aanpassen.

Als de examenleverancier in de loop van het schooljaar een fout in een kennisexamen ontdekt, kan de normering van gemaakte examens worden bijgesteld.

Het behaalde resultaat kan in zo'n geval nooit naar beneden worden bijgesteld, wel naar boven. De REC informeert je hierover via het LEB als dit voorkomt bij een examen dat jij hebt gemaakt.

Daarnaast ziet de onderwijsinspectie toe op de kwaliteit van de examinering. Uitkomsten van dit toezicht kunnen ook aanleiding geven tot aanpassing van al lopende examenprogramma's.

Uiteraard zullen we je zo snel mogelijk informeren over wijzigingen, via je studieloopbaanbegeleider.

2.2. Generieke examens

Met generieke examenonderdelen worden generieke exameneisen geëxamineerd, dat wil zeggen exameneisen die gelden voor alle opleidingen op een bepaald opleidingsniveau. Er zijn drie generieke examens:

- Nederlands
- rekenen
- Engels (alleen voor niveau 4)

In de volgende paragrafen worden deze examens toegelicht.

2.3. Examen Nederlands

Voor het mbo gelden de volgende generieke exameneisen voor Nederlands:

- entreeopleiding: niveau 1F (of 2F)
- basisberoepsopleiding (niveau 2) en vakopleiding (niveau 3): niveau 2F
- middenkaderopleiding (niveau 4) en specialistenopleiding (niveau 4): niveau 3F

Het examen Nederlands bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprekken voeren, Spreken en Schrijven.

Luisteren en Lezen entreeopleidingen niveau 1F

Wanneer voor de entreeopleidingen het examen op niveau 1F wordt afgenomen, maken we gebruik van instellingsexamens Kijken en Luisteren en het instellingsexamen Lezen. Er is een examen voor Luisteren en een examen voor Lezen.

Het examen Luisteren maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten.

Je luistert met een koptelefoon naar een aantal geluidsfragmenten en beantwoordt meerkeuzevragen over de geluidsfragmenten.

Het examen Lezen maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je leest een aantal teksten en beantwoordt meerkeuzevragen over de teksten. De examens worden automatisch beoordeeld door het systeem. Je krijgt een cijfer voor Luisteren en een cijfer voor Lezen.

Het LEB verwerkt het voorlopige resultaat in het Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

Luisteren en Lezen niveau 2F en 3F

Het examen Luisteren en Lezen is een gecombineerd centraal examen (niveaus 2F en 3F) dat digitaal wordt afgenomen.

Het onderdeel Luisteren maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten.

Je luistert met een koptelefoon naar een aantal geluidsfragmenten en beantwoordt meerkeuzevragen over de geluidsfragmenten.

Ook het onderdeel Lezen maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je leest een aantal teksten en beantwoordt meerkeuzevragen over de teksten.

Het examen wordt automatisch beoordeeld door het systeem. Na afloop van elke afnameperiode geeft het College voor Toetsen en Examens (CvTE) het resultaat door aan scholen.

Het LEB verwerkt het voorlopige resultaat in het Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

Gesprekken voeren en Spreken (alle niveaus)

De examens Gesprekken voeren en Spreken zijn instellingsexamens en worden beoordeeld door één of twee taalassessoren. Het examen bestaat uit twee onderdelen:

- je voert een gesprek met de taalassessor (Gesprekken voeren);
- je geeft een presentatie aan de taalassessor (Spreken).

Als je geëxamineerd wordt door één taalassessor voert hij/zij een gesprek met jou, maakt aantekeningen en vult daarna de beoordeling in. Van het examen wordt een geluidsopname gemaakt.

Als je geëxamineerd wordt door twee assessoren voert de ene assessor het gesprek met jou. Deze assessor is de gespreksleider. De andere taalassessor beoordeelt ondertussen jouw prestatie. Je kunt dan aan de assessoren vragen wie welke rol vervult.

Het LEB verwerkt het resultaat in Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

Van het gesprekken voeren en spreken, wordt altijd een geluidsopname gemaakt. De geluidsopname wordt gebruikt voor kwaliteitscontrole door de Regionale Examencommissie mbo (REC) en kalibreersessies. Het kan ook gebruikt worden als bewijsmateriaal bij een klacht, het indienen van een verzoek tot herziening of een beroep.

Schrijven (alle niveaus)

Het examen Schrijven is een digitaal instellingsexamen. Je maakt dit examen op de computer. Achteraf wordt het examen beoordeeld door een taalassessor.

Het LEB verwerkt het resultaat in het Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

2.3.1. Beoordeling Nederlands

Het examen Nederlands bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprekken voeren, Spreken en Schrijven.

- Voor Luisteren en Lezen (centraal examen) krijg je 1 cijfer met 1 decimaal.
- Studenten van entreeopleidingen krijgen voor niveau 1F een cijfer met 1 decimaal voor Luisteren en een cijfer met 1 decimaal voor Lezen. Deze cijfers worden gemiddeld tot 1 cijfer met 1 decimaal.
- Voor de onderdelen Gesprekken voeren, Spreken en Schrijven (instellingsexamen) krijg je elk een cijfer met 1 decimaal. De cijfers voor Gesprekken voeren, Spreken en Schrijven worden gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal.
- Het gemiddeld cijfer voor Luisteren/ Lezen wordt gemiddeld met het gemiddeld cijfer van Gesprekken voeren/ Spreken/ Schrijven.
- Dat laatste gemiddelde cijfer wordt afgerond naar een heel eindcijfer van 1 tot en met 10.
 - Het eindcijfer wordt naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is.
 - Het eindcijfer wordt naar boven afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.

Entree:

Taalvaardigheid	Deelresultaat		Weging	Eindresultaat
CE Luisteren	Cijfer, 1 decimaal	Cijfer, 1 decimaal	50%	Cijfer, afgerond geheel getal
CE Lezen	Cijfer, 1 decimaal			
IE Schrijven	Cijfer, 1 decimaal	Cijfer, 1 decimaal	50%	
IE Spreken	Cijfer, 1 decimaal			
IE Gesprekken voeren	Cijfer, 1 decimaal			

Niveau 2, 3 en 4:

Niveau 2, 3 en 4:				
Taalvaardigheid	Deelresultaat		Weging	Eindresultaat
CE Luisteren & Lezen	Cijfer, 1 decimaal		50%	Cijfer, afgerond geheel getal
IE Schrijven	Cijfer, 1 decimaal	Cijfer, 1 decimaal	50%	
IE Spreken	Cijfer, 1 decimaal			
IE Gesprekken voeren	Cijfer, 1 decimaal			

Op de resultatenlijst bij het diploma komt te staan: je cijfer voor het centraal examen, je cijfers voor de instellingsexamens, je eindcijfer en het taalniveau. Dit wordt verder toegelicht in slaag-/zakregeling in paragraaf 5.2.

Voor entree studenten geldt als extra mogelijkheid om de vijf vaardigheden op verschillende niveaus af te ronden. In dat geval worden de cijfers niet gemiddeld.

Cijferdifferentiatie Nederlands 2F entree- en basisberoepsopleiding (niveau 2)

Het ministerie van Onderwijs heeft bepaald dat bij entreeopleidingen en basisberoepsopleidingen (niveau 2) een punt erbij wordt geteld bij Nederlands. Dit geldt niet voor entree studenten die hun vaardigheden op 1F óf op verschillende niveaus hebben afgerond.

De ophoging met een punt werkt als volgt:

- Alleen bij entree: de cijfers voor Luisteren en Lezen wordt gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal. De REC hoogt dit cijfer met een punt op. Studenten van de basisberoepsopleiding leggen een centraal examen Luisteren/ Lezen af. Het College voor Toetsen en Examens levert dit cijfer al aan met een punt opgehoogd.
- Het cijfer voor Gesprek voeren, Spreken en Schrijven wordt gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal. De REC hoogt dit cijfer met een punt op.
- Het opgehoogde gemiddelde voor Luisteren/ Lezen wordt gemiddeld met het opgehoogde gemiddelde van Gesprek voeren/ Spreken/ Schrijven.

De twee gemiddeldes worden afgerond naar een heel eindcijfer van 1 tot en met 10. Hier wordt geen punt bijgeteld!

- Het eindcijfer wordt naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is.
- Het eindcijfer wordt naar boven afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.
- Op de resultatenlijst bij het diploma komt niet te staan dat het cijfer is opgehoogd.

2.4. Examen rekenen

Rekenen is een generiek examenonderdeel. Met generieke examenonderdelen worden generieke exameneisen geëxamineerd, dat wil zeggen exameneisen die gelden voor alle opleidingen op een bepaald opleidingsniveau. Cohort 2021 en eerdere cohorten volgen nog de oude regeling. Vanaf het cohort 2022 gelden er nieuwe rekeneisen voor het mbo.

Het eindresultaat voor rekenen is een afgerond cijfer (geheel getal).

Hieronder worden de rekeneisen en -domeinen per cohort toegelicht.

2.4.1. Rekeneisen tot en met cohort 2021

Rekeneisen tot en met cohort 2021			
Niveau opleiding	Niveau examen	Beoordeling	Telt mee in zak-/ slaagregeling
2 en 3	2F	Cijfer	Nee
4	3F	Cijfer	Nee

De Facet examens voor de studenten tot en met cohort 2021, worden niet meer aangeboden vanaf schooljaar 2025-2026. Dat betekent dat alleen studenten die al resultaten hebben behaald voor 1 oktober 2025 deze kunnen gebruiken bij de diplomering.

2.4.2. Rekeneisen vanaf cohort 2022

Rekeneisen vanaf cohort 2022			
Niveau	Niveau examen	Slaag-/zakregeling	Telt mee in zak-/ slaagregeling
Entree	In beeld brengen van de ontwikkeling afgezet tegen mbo-rekenniveau 2	Voldaan/ niet voldaan	Nee
2	mbo-Rekenniveau 2	Min. 5,0 mits Nederlands een 6 of hoger is	Ja
3	mbo-Rekenniveau 3	Min. 5,0 mits Nederlands een 6 of hoger is	Ja
4	mbo-Rekenniveau 4	Min. 5,0 mits Nederlands én Engels een 6 of hoger zijn	Ja

Een uitgebreider overzicht staat op de website [Taal en rekenen mbo](#).

2.4.3. Rekendomeinen vanaf cohort 2022

Het examen rekenen bestaat uit vijf domeinen:

1. Grootheden en eenheden
2. Oriëntatie in de twee- en driedimensionale wereld
3. Verhoudingen herkennen en gebruiken
4. Procenten gebruiken
5. Omgaan met kwantitatieve informatie

Het rekenexamen is een digitaal examen. Het examen wordt deels automatisch en deels handmatig beoordeeld. Na afloop van elke afnameperiode geeft de Coöperatie Examens MBO het resultaat door aan Yuverta. Het voorlopige cijfer wordt door het LEB in Osiris verwerkt en daarna door het REC vastgesteld.

2.5. Examen Engels (niveau 4)

Engels is voor niveau 4 een generiek examenonderdeel. Met generieke examenonderdelen worden generieke exameneisen geëxamineerd, dat wil zeggen exameneisen die gelden voor alle opleidingen op een bepaald opleidingsniveau.

Voor middenkaderopleidingen (niveau 4) en specialistenopleidingen (niveau 4) gelden de volgende generieke exameneisen voor Engels:

- Lezen en Luisteren: niveau B1 (voor beide vaardigheden hetzelfde niveau);
- Spreken, Gesprekken voeren en Schrijven: niveau A2, (voor alle drie de vaardigheden hetzelfde niveau).

Het examen Engels bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprekken voeren, Spreken en Schrijven.

Luisteren en Lezen

Het examen Engels Luisteren en Lezen is een gecombineerd digitaal centraal examen voor alle middenkaderopleidingen (niveau 4) en specialistenopleidingen (niveau 4).

Het onderdeel Luisteren maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten.

Je luistert met een koptelefoon naar een aantal geluidsfragmenten en beantwoordt meerkeuzevragen over de geluidsfragmenten.

Ook het onderdeel Lezen maak je op de computer onder toezicht van een of enkele surveillanten. Je leest een aantal teksten en beantwoordt meerkeuzevragen over de teksten. Het examen wordt automatisch beoordeeld door het systeem. Na afloop van elke afnameperiode geeft het College voor Toetsen en Examens (CvTE) het resultaat door aan scholen.

Het LEB verwerkt het resultaat in het Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

Gesprekken voeren en Spreken

De examens Gesprekken voeren en Spreken zijn instellingsexamens en worden beoordeeld door een taalassessor. Het examen bestaat uit twee onderdelen:

- je voert een gesprek met de taalassessor (Gesprekken voeren);
- je geeft een presentatie aan de taalassessor (Spreken).

Als je geëxamineerd wordt door één assessor voert hij/zij een gesprek met jou, maakt aantekeningen en vult daarna de beoordeling in. Als je geëxamineerd wordt door twee assessoren voert de ene assessor het gesprek met jou. Deze assessor is de gespreksleider. De andere assessor beoordeelt ondertussen jouw prestatie. Van het gesprek en de presentatie wordt een geluidsopname gemaakt.

Het LEB verwerkt het resultaat in het Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

De geluidsopname wordt gebruikt voor kwaliteitscontrole door de Regionale Examencommissie mbo (REC) en kalibreersessies. Het kan ook gebruikt worden als bewijsmateriaal bij een klacht, het indienen van een verzoek tot herziening of een beroep.

Schrijven

Het examen Schrijven is een digitaal instellingsexamen. Je maakt dit examen op de computer. Achteraf wordt het examen beoordeeld door een taalassessor.

Het LEB verwerkt het resultaat in het Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

2.5.1. Beoordeling Engels

Het examen Engels bestaat uit vijf vaardigheden: Luisteren, Lezen, Gesprekken voeren, Spreken en Schrijven.

- Voor Luisteren en Lezen krijg je 1 cijfer met 1 decimaal.
- Voor Gesprek voeren, Spreken en Schrijven krijg je elk 1 cijfer met 1 decimaal.
- De cijfers voor Gesprek voeren, Spreken en Schrijven worden gemiddeld tot een cijfer met 1 decimaal.
- Het cijfer voor Luisteren/ Lezen wordt gemiddeld met het gemiddelde van Gesprek voeren/ Spreken/ Schrijven. Dat wordt afgerond naar een heel eindcijfer van 1 tot en met 10.
 - Het eindcijfer wordt naar beneden afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is.
 - Het eindcijfer wordt naar boven afgerond als het eerste cijfer achter de komma een 5 of hoger is.

Het minimale cijfer waarmee je kunt slagen (slaag-/zakregeling) staat in het examenplan van je opleiding op Yunet.

Taalvaardigheid	Deelresultaat		Weging	Eindresultaat
CE Luisteren & Lezen	Cijfer, 1 decimaal		50%	Cijfer, afgerond geheel getal
IE Schrijven	Cijfer, 1 decimaal	Cijfer, 1 decimaal	50%	
IE Spreken	Cijfer, 1 decimaal			
IE Gesprekken voeren	Cijfer, 1 decimaal			

Op je resultatenlijst bij het diploma komt te staan: je cijfer en het taalniveau van het centraal examen, je cijfers en het taalniveau van de instellingsexamens en je eindcijfer.

2.6. Generieke examens op een hoger niveau

Als je het examen Nederlands, rekenen en/of Engels wil afleggen op een hoger niveau, overleg dan met je docent. De docent dient minimaal 4 schoolweken voor de start van het examen een aanvraag via de Zaak 'Aanvraag examen hoger niveau' in Osiris.

Doe je alleen examen op het hogere niveau, dan telt dat resultaat mee bij de bepaling of je het examen hebt behaald of niet. Het resultaat van het examen op het hogere niveau komt op de resultatenlijst bij je diploma te staan.

- Doe je examen op zowel het minimumniveau van je opleiding als op een hoger niveau, dan overlegt het Locatie Examenbureau (LEB) met jou over welk resultaat je op je resultatenlijst bij het diploma wilt: het resultaat van het minimumniveau van je opleiding of van het hogere niveau.
- Doe je alleen examen op het hogere niveau en behaal je hiervoor lager dan een zes, dan moet je opnieuw een verzoek indienen voor examinering op een hoger niveau bij de REC of je doet herexamen op het niveau van je opleiding. Het hoogst behaalde cijfer komt op de resultatenlijst bij je diploma te staan.
- Haal je voor de 1e gelegenheid op het hogere niveau een zes of hoger, dan kun je de 2e gelegenheid gebruiken om een hoger cijfer te halen voor het hogere niveau. Voor de 2e gelegenheid op het hogere niveau is dan geen toestemming nodig van de REC.
Het hoogst behaalde cijfer komt op de resultatenlijst bij je diploma te staan.
Je kunt de 2e gelegenheid ook gebruiken om het examen af te leggen op het niveau dat bij jouw opleiding hoort.

Hoger niveau Nederlands

Als je een basisberoepsopleiding (niveau 2) of vakopleiding (niveau 3) volgt dan horen daar examens Nederlands op niveau 2F. Als je dat wilt, mag je het examen afleggen op een niveau hoger, namelijk niveau 3F. Je mag het examen Nederlands afleggen op niveau 3F.

- Bij de 1e gelegenheid of bij de 2e gelegenheid.
- Kies je voor de 2^e gelegenheid dan doe je eerst examen op 2F. Als je het 2F examen behaald hebt, kun je de 2e gelegenheid gebruiken om examen te doen op 3F.

Hoger niveau rekenen

Als je een basisberoepsopleiding (niveau 2) of vakopleiding (niveau 3) doet, horen daar de rekenniveaus N2 en N3 bij. Als je dat wilt, mag je het rekenexamen afleggen op een niveau hoger, namelijk niveau N3 of N4.

- Bij de 1e gelegenheid of bij de 2e gelegenheid.
- Kies je voor de 2^e gelegenheid dan doe je eerst examen op het niveau dat bij je opleiding hoort. Als je het examen behaald hebt, kun je de 2e gelegenheid gebruiken om examen te doen op een hoger niveau.

Hoger niveau Engels

Volg je een middenkaderopleiding (niveau 4) of specialistenopleiding (niveau 4), dan zijn er generieke exameneisen voor Engels:

- Lezen en Luisteren: minimaal niveau B1, niveau B2 kan ook (voor beide vaardigheden hetzelfde niveau);
- Spreken, Gesprekken voeren en Schrijven: minimaal niveau A2, niveau B1 of B2 kan ook (voor alle drie de vaardigheden hetzelfde niveau).

Je mag het examen Engels afleggen op een hoger niveau dan het minimumniveau, maar dat hoeft niet.

Je hebt voor het afleggen van het examen Engels op een hoger niveau de volgende keuzes:

- lezen en luisteren op een hoger niveau; of
- spreken, gesprekken voeren en schrijven op een hoger niveau; of
- alle examens op een hoger niveau.

Je mag het examen afleggen op het hogere niveau:

- bij de 1e gelegenheid of bij de 2e gelegenheid.
- kies je voor de 2e gelegenheid dan doe je eerst examen op het minimumniveau (B1 voor Lezen en Luisteren en A2 voor Spreken, Gesprek voeren en Schrijven). Dit examen moet je behalen. Dan kun je de 2e gelegenheid gebruiken om examen te doen op een hoger niveau.

2.7. Herexamens generieke examens

Kijk voor de regels over het herexamen van de centrale examens Nederlands en Engels Luisteren en Lezen in artikel 6.7 van het Examenreglement Yuverta.

De Minister van Onderwijs heeft het volgende bepaald over herexamens van de centrale examens via Facet:

- Behaal je voor Nederlands en/ of Engels niveau 4 lager dan een zes, dan mag je een herexamen doen;
- Heb je de eerste gelegenheid gebruikt om het examen Nederlands en/ of Engels af te leggen op een hoger niveau, behaal je daarvoor lager dan een zes en wil je herexamen doen, dan moet je opnieuw een verzoek indienen voor examinering op een hoger niveau bij de REC of je doet herexamen op het niveau van je opleiding.
- Behaal je bij de 1e gelegenheid een zes of hoger, dan mag je het herexamen gebruiken om te proberen een hoger cijfer te behalen. Het hoogste cijfer telt mee bij het bepalen of je het examen behaald hebt of niet. Je mag het herexamen ook gebruiken om examen te doen op een hoger niveau.

Het herexamen moet gepland worden binnen de voor jou geldende studieduur, zoals vermeld in het inschrijfbesluit als je via de reguliere planning wordt toegelaten tot het examen.

Loop je studieovertraging op dan kan het gebeuren dat het herexamen pas gepland kan worden nadat jouw Inschrijfbesluit verlopen is. Als je overgeschreven moet worden naar een ander cohort kun je onder een andere slaag-/zakregeling gaan vallen. Zie verder artikel 6.5 van het Examenreglement Mbo van Yuverta.

Studieovertraging kan financiële gevolgen hebben voor wat betreft je recht op studiefinanciering en de verplichting om lesgeld of cursusgeld te betalen voor een extra jaar. Voor alle mogelijkheden die hierboven staan geldt:

1. Het hoogste resultaat telt mee in de beslissing of je het examen hebt behaald;
2. Een uitzondering op 1 is: als je valt onder cohort 2021-2022 of eerder en het reguliere examen hebt afgelegd en het ER rekenexamen en voor allebei een zes of hoger hebt behaald of als je twee gelegenheden hebt afgelegd op twee verschillende niveaus en voor beide examens een zes of hoger hebt behaald, dan overlegt het LEB met jou over welk resultaat je mee wilt laten tellen en geeft dit door aan de REC. Het resultaat dat meetelt voor de beslissing of je het examen hebt behaald, komt op je resultatenlijst bij het diploma te staan.

Een onderwijsinstelling mag zelf regels maken over herexamens van instellingsexamens Nederlands, rekenen en Engels. Deze regels staan in artikel 6.7 van het Examenreglement Yuverta.

2.8. Keuzedeelexamens

Bij elke opleiding horen één of meer keuzedelen. Per keuzedeel moet je een examen afleggen.

Het examen kan een of meerdere van de volgende examenvormen hebben:

- Praktijkexamen
- Kennisexamen
- Portfolio-examen
- Criteriumgericht interview
- Presentatie
- Examengesprek

Bij de start van het onderwijs van het keuzedeel krijg je informatie over de inhoud van het examen en over wanneer en waar het examen plaatsvindt.

Het keuzedeelexamen wordt beoordeeld door een onafhankelijke assessor. De opleiding kan ervoor kiezen een tweede assessor in te zetten. Dat kan een schoolassessor of een assessor uit het bedrijfsleven zijn.

Het examen moet plaatsvinden op een geschikte locatie die voldoet aan de eisen van dat examen.

Het LEB verwerkt het resultaat in het Osiris.

De REC stelt het definitieve resultaat daarna vast en dat zie je dan in Osiris als vastgesteld resultaat.

2.8.1. Beoordeling keuzedeel

Een keuzedeelexamen wordt beoordeeld met een cijfer. Wanneer de beoordeling wordt gegeven op basis van onvoldoende-voldoende-goed, wordt deze beoordeling omgerekend naar een cijfer.

De cijfers die je behaalt voor de Keuzedeelexamens moeten gemiddeld voldoende zijn om in aanmerking te komen voor je diploma. Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 zijn. Hierbij mag het resultaat van de afzonderlijke keuzedelen niet lager zijn dan een 4 en moet het gemiddelde van alle keuzedelen een (afgeronde) 6 of hoger zijn.

2.8.2. Herexamen keuzedeel

Keuzedeelexamens zijn instellingsexamens. Kijk voor de regels van herkansingen in artikel 6.7 van het Examenreglement Yuverta.

2.8.3. Overgangsregeling vervallen keuzedelen

Soms worden keuzedelen door de Minister van Onderwijs vervangen door nieuwe keuzedelen. Als je een keuzedeel hebt behaald dat tijdens de duur van jouw opleiding vervalt, mag je diplomeren met dit keuzedeel tot maximaal 2 jaar na de einddatum die op jouw Inschrijfbesluit staat (verwachte diplomeringsdatum).

2.9. Lerend kwalificeren

Bij Yuverta werken we bij sommige opleidingen volgens de principes van Lerend kwalificeren voor bepaalde kerntaken. Als je daarmee te maken hebt, dan is dat vooraf met je gedeeld. Bij deze kerntaken verzamel je tijdens je leerproces verschillende bewijzen. Deze bewijzen helpen om te bepalen of je voldoet aan de kwalificatie-eisen.

2.9.1. Hoe werkt lerend kwalificeren

Beoordelen: Je krijgt feedback op je bewijzen zonder dat dit direct leidt tot een slaag-/zakbeslissing.

Beslissen: Op basis van je verzamelde bewijzen bepaalt de besliscommissie het kerntaakoordeel.

Tijdens je opleiding verzamel je bewijzen binnen de kaders die het onderwijsteam heeft bepaald. Je krijgt feedback op deze bewijzen en gebruikt deze om verder te leren. Soms kun je al tijdens je opleiding onderdelen afsluiten op basis van je bewijzen. Wanneer alle bewijzen zijn opgeleverd, beslist het onderwijsteam of je voorgedragen wordt voor je diploma of mbo-certificaat.

2.9.2. Ontwikkel- en kwalificatieplan

Voor het deel van de opleiding dat wordt afgesloten middels Lerend kwalificeren, is er in plaats van een examenplan een ontwikkel- en kwalificatieplan. Dit plan beschrijft bewijzen die je binnen en buiten het onderwijs verzamelt. Deze bewijzen tonen aan dat je voldoet aan de kwalificatie- en kwaliteitseisen.

Het plan bevat informatie over:

- Hoe de inhoud van het kwalificatiedossier terugkomt in je bewijzen.
- Hoe en wanneer de beslissingen plaatsvinden.
- Welke ruimte je hebt om zelf bewijzen aan te dragen.
- Welke beoordelaars en contexten vertegenwoordigd moeten zijn in je bewijzen.
- Hoe het proces van eindbeslissing eruitziet en wat ieders rol daarin is.
- Hoe de beslisprocedure eruitziet.

2.9.3. Portfolio en bewijzen

Je kunt een portfolio gebruiken om je ontwikkeling zichtbaar te maken. Het portfolio en de bewijzen daarin vormen de basis om te kwalificeren. Niet alle bewijzen hoeven op eindniveau te zijn. Op basis van de eisen aan bewijzen en procedures worden zorgvuldige keuzes gemaakt over de bewijzen in je portfolio.

2.9.4. Eisen aan bewijzen en procedures

Teams die werken met lerend kwalificeren formuleren vooraf aan welke eisen de bewijzen moeten voldoen voor het diplomabesluit. Deze teams hebben interne procedures en afspraken om de kwaliteit te waarborgen en kunnen zich hierover verantwoorden. De ontwikkeling van de student wordt meegewogen in de eindbeslissing.

2.9.5. Voordracht en voorlopig oordeel

Een voordracht over het afronden van een examenonderdeel wordt gedaan door deskundige docenten. De voordracht is gebaseerd op een set bewijzen en niet op elk afzonderlijk bewijsstuk. Er wordt aandacht besteed aan een mix van onafhankelijkheid en deskundigheid bij degenen die het voorlopige oordeel maken. Het onderwijsteam draagt je, bij een voldoende resultaat op alle werkprocessen, vervolgens voor aan de REC, die het resultaat vaststelt. Indien nog niet alle werkprocessen met tenminste een voldoende worden beoordeeld, krijgt de student een herkansingsperiode. Deze herkansingsperiode geldt als tweede gelegenheid voor die examenonderdelen.

2.9.6. Betrouwbaarheid en onafhankelijkheid

Bij Lerend kwalificeren wordt betrouwbaarheid en onafhankelijkheid gewaarborgd door de veelheid aan bewijzen, beoordeeld door verschillende beoordelaars. Veel subjectieve beoordelingen leiden samen tot een betrouwbare beslissing, genomen door onafhankelijke en deskundige beslissers. Afnamecondities en beoordeling moeten gelijkwaardig zijn, maar niet hetzelfde. Bewijzen worden verzameld in diverse contexten, wat zorgt voor gelijkwaardige afnamecondities voor verschillende studenten.

3. Voorbereiding op examens

3.1. Examenplan en examenplanning

Voor iedere opleiding is er voor ieder cohort een examenplan vastgesteld door de centrale examencommissie (CEC mbo). De examenplannen worden gepubliceerd op Yunet. In het examenplan vind je informatie over:

- welke examens afgerond/behaald moeten worden;
- de examenvormen (beroepsproeve, praktijk-/vaardigheidsexamen, kennisexamen);
- hoelang de verschillende examenonderdelen duren;
- waar de examens afgenomen worden (op school of op bedrijf);
- wat de exameneisen en diploma-eisen zijn;
- wat de slaag-/zakregeling is voor jouw opleiding.

Verder vind je op Yunet informatie over:

- de beroepsexamens en keuzedeelexamens (kandidaatversies);
- de examenmatrijs voor kennisexamens: gevraagde onderwerpen, aantal vragen, soort vragen, evt. oefenvragen.
- voorbereidingsdocumenten voor taal en rekenen;
- wat de toegestane hulpmiddelen tijdens een examen zijn;
- wat je moet doen bij de verschillende examenonderdelen en hoe je je daarop kunt voorbereiden;
- hoe je vrijstelling kunt aanvragen voor eerder behaalde examens/examenonderdelen;
- hoe je examen op hoger niveau kan aanvragen;
- hoe je extra herkansingen moet aanvragen;
- hoe je aangepaste examinering kunt aanvragen.

In de examenplanning die door jouw opleiding wordt gemaakt, lees je wanneer de examens gaan plaatsvinden. Verder wordt informatie over de planning van jouw examens in de regel twee weken vooraf gepubliceerd.

3.2. Diploma-onderdelen

Diplomaonderdelen	Mogelijke examenvorm of diploma-eis (Kijk in het examenplan welke vorm voor jou geldt)
(Beroeps)specifieke eisen: kerntaken/ werkprocessen branchevereisten	- Beroepsproeve - Werkprocesexamen - Vaardigheidsexamen - Kennisexamen
Wettelijke beroepsvereisten	- Werkprocesexamen - Vaardigheidsexamen - Kennisexamen
Generieke eisen – Nederlands	- Centraal Examen: lezen en luisteren - Instellingsexamen: spreken, gesprekken voeren en schrijven

Generieke eisen – Engels (alleen voor niveau 4)	- Centraal Examen: lezen en luisteren - Instellingsexamen: spreken, gesprekken voeren en schrijven
Generieke eisen – rekenen	Instellingsexamen of voortgangsmeting bij Entree
Keuzedelen	Keuzedeelexamen (praktijkexamen, kennisexamen, portfolio-examen, Criterium Gericht Interview of examengesprek, presentatie en/of verslag)
Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB)	Wordt niet geëxamineerd. Om diplomeerbaar te zijn, moet je in het onderwijs voldaan hebben aan de inspanningsverplichting voor LOB.
Burgerschap	Wordt niet geëxamineerd. Om diplomeerbaar te zijn, moet je in het onderwijs voldaan hebben aan de inspanningsverplichting voor Burgerschap.
Beroepspraktijkvorming (bpv)	Wordt niet geëxamineerd. Om diplomeerbaar te zijn, moet je in het onderwijs de beroepspraktijkvorming voldoende hebben afgerond.

3.3. Praktijkbeoordelen

Beroepsgerichte examens en keuzedelen van de Groene Norm worden geëxamineerd met behulp van Praktijkbeoordelen. Zie: <https://groenenorm.praktijkbeoordelen.nl>.

Praktijkbeoordelen is een online-instrument om studenten tijdens praktijkexamens in het bedrijf of op school te kunnen beoordelen. In Praktijkbeoordelen vind je alle documenten die nodig zijn voor beroepsgerichte examens. Ook regel je samen met je studieloopbaanbegeleider wanneer je het examen gaat uitvoeren en dat de beschrijving van de examenlocatie volledig is. Je controleert op de examenlocatie of alle materialen die nodig zijn voor het praktijkexamen beschikbaar zijn. School moet de examenlocatie beoordelen en goedkeuren als geschikte examenlocatie. Tenminste 2 weken voorafgaand aan het examen vul je samen met je slb'er of het LEB een uitvoeringsplan in. In het uitvoeringsplan staan de afspraken voor de uitvoering van het examen.

In het jaar dat het eerste examen plaatsvindt, krijg je toegang tot de beroepsproeve(s) of het werkprocesexamen in Praktijkbeoordelen.

3.4. Authentiek examenwerk en AI-tools

AI-tools worden in de praktijk op veel manieren gebruikt. Het kan handig zijn bij het maken en bewerken van teksten. Wanneer je AI-tools bij je examen gebruikt (en dit is toegestaan volgens het exameninstrument) moet je kunnen aantonen dat je de noodzakelijke kennis en vaardigheden beheerst. Zo zorg je dat het gebruik van je AI-tools niet als fraude aangemerkt kan worden. Daarom gelden in Yuverta de volgende regels:

- Jij bent altijd persoonlijk verantwoordelijk voor het werk dat je maakt en inlevert. Laat je elementen van je werk maken door AI, zorg er dan voor dat je de output begrijpt, controleert en waar nodig verbetert.
- Als je gebruik maakt van AI-tools als hulpmiddel voor examendocumenten, moet je, tijdens examengesprekken of verificatiegesprekken, kunnen aantonen dat de gevraagde kennis en vaardigheden ook echt door jou beheerst worden.
- AI-systemen maken gebruik van bestaand auteursrechtelijk beschermd werk. Op dit moment is nog niet duidelijk of dat mag. Zelf kun je ondertussen het auteursrecht respecteren door nooit zonder toestemming werk van anderen te gebruiken. Werk daarom met bronvermelding en promptvermelding in je examendocumenten.
- Respecteer het portretrecht: gebruik nooit zonder toestemming het uiterlijk van bestaande mensen. Dit geldt ook voor het stemgeluid van bestaande mensen.
- Respecteer je eigen privacy en die van anderen: gebruik bijvoorbeeld geen persoonsgegevens, zoals e-mailadressen of foto's van je medestudenten in AI-toepassingen.
- Je kan bij Yuverta gebruik maken van de gratis versie van Microsoft Copilot.

Op het gebied van AI-tools zijn er nog veel ontwikkelingen. Daarom kan de CEC mbo in de loop van het schooljaar nog meer maatregelen nemen die borgen dat gemaakt examenwerk authentiek is.

4. Afname van examens

4.1. Examenlocatie (bedrijf of organisatie)

Het praktijkexamen wordt vaak afgenomen op een bedrijf, op school of een externe locatie zodat assessoren kunnen beoordelen hoe je functioneert in de beroepspraktijk. Een personeelslid van de examenlocatie kan de rol van opdrachtgever hebben. In dat geval geven de assessoren geen opdrachten aan je, maar het personeelslid van het bedrijf/ externe locatie doet dat. De assessoren observeren hoe je de opdrachten uitvoert.

Het kan voorkomen dat een bedrijf/ organisatie niet wil dat documenten/gegevens openbaar gemaakt worden vanwege noodzakelijke geheimhouding. De assessoren kunnen de documenten/ gegevens op de examenlocatie inzien. Zij noteren op het beoordelingsformulier dat ze de documenten/gegevens ter plekke hebben ingezien.

Als de CEC mbo en/of REC erom vraagt, legt het bedrijf de documenten ter inzage voor aan de CEC mbo en/of REC.

4.2. Examinering in het buitenland

Als examens in het buitenland worden afgenomen, zijn de wetten van toepassing die in dat land gelden. De werking van Nederlandse wetten is beperkt tot het grondgebied van het Europese deel van Nederland.

Een beroepsgericht examen kan plaatsvinden in het buitenland als de REC hiervoor vooraf toestemming geeft. De REC moet namelijk controleren of het examen in het buitenland voldoet aan de eisen van het kwalificatiedossier en aan de eisen van de Nederlandse wet- en regelgeving. De inhoud en afnamecondities van het examen in het buitenland moeten daarmee in overeenstemming zijn.

Je kan bij de REC met opgaaf van redenen een aanvraag indienen voor examinering in het buitenland. De REC akkoord gaan als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- het belang van de afname in het buitenland wordt aangetoond (andere producten/ ideale setting/ combinatie van wedstrijd en examen/ etc.;
- de examenlocatie is vooraf goedgekeurd;
- de assessoren van het examen(onderdeel) voldoen aan de eisen die Yuverta aan assessoren stelt: een onafhankelijke assessor en gecertificeerde assessor;
- de opleidingsmanager gaat akkoord met de reis- en verblijfskosten en extra reis van de assessoren;
- er worden geen kosten door Yuverta gemaakt voor het vertalen van welk document dan ook, de examenproducten van Yuverta worden onveranderd ingezet.

Zie verder het examenreglement.

5. Diplomerings, certificaten en verklaringen

5.1. Diploma-eisen

Je komt in aanmerking voor het diploma als je aan de volgende voorwaarden hebt voldaan:

- Je hebt de beroepspraktijkvorming (bpv) in het onderwijs met goed gevolg afgesloten. In de wet staat dat scholen zelf bepalen wanneer de bpv met goed gevolg is afgesloten. Scholen moeten dit beschrijven in de Onderwijsregeling. Het onderwijsteam/de vakgroep bepaalt of de beoordelingen van de bpv, die je hebt gevolgd in het onderwijs, voldoen aan wat in de Onderwijsregeling beschreven staat bij bpv-beoordeling.
- Je hebt in het onderwijs voldaan aan de inspanningsverplichtingen voor Loopbaanoriëntatie en -begeleiding en voor Burgerschap. De eindwaarderingen voor de onderdelen Loopbaanoriëntatie en -begeleiding en Burgerschap worden uitgedrukt in «voldaan» of «niet voldaan». Alleen met het resultaat «voldaan» kom je in aanmerking voor een diploma.
- Je hebt je diplomaonderdelen afgelegd of behaald. Sommige examens moet je afleggen, maar hoeft je niet te behalen. Voor andere examens moet je minimaal een bepaald resultaat behalen. In de slaag-/zakregeling in je examenplan kun je lezen wat voor jou geldt.

5.2. Slaag-/zakregeling per niveau

In deze paragraaf vind je per opleidingsniveau een overzicht met de slaag-/zakregeling: in deze regeling is vastgelegd welke resultaten je moet behalen om te slagen voor je examens. Welke eisen er verder nog zijn voor je diploma lees je in hoofdstuk 6 Diplomerings, certificaten en verklaringen.

Entreeopleiding	
Nederlands	Voor elk van de onderdelen Lezen, Luisteren, Spreken, Gesprekken voeren en Schrijven leg je een apart examen af. Je hoeft de examens niet te behalen.
rekenen	De rekenontwikkeling afgezet tegen het mbo-rekenniveau 2 moet in kaart worden gebracht inclusief de beheersing op het einde van je opleiding.
Beroepsproeve	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed
Keuzedeel	Het keuzedeelexamen moet je behalen met afgerond een voldoende (afgerond minimaal een 6).

Basisberoepsopleiding (niveau 2)	
Nederlands en rekenen	Eindcijfer minimaal een vijf voor Nederlands en een zes voor rekenen of andersom.
Beroepsproeve Werkprocesexamen	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed Is er naast een beroepsproeve sprake van een werkprocesexamen, dan worden de resultaten van het werkprocesexamen overgenomen in de beroepsproeve, zodat het oordeel van de werkprocessen uit het werkprocesexamen wordt meegenomen in het eindoordeel van de kerntaak.

Keuzedelen	• Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 zijn. • Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 zijn. • Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4. • De omvang van een keuzedeel (240 / 480 / 720 SBU) wordt niet meegewogen in de weging van het gemiddelde.
------------	--

Vakopleiding (niveau 3)	
Nederlands en rekenen	Eindcijfer minimaal een vijf voor Nederlands en een zes voor rekenen of andersom.
Beroepsproeve Werkprocesexamen	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed Is er naast een beroepsproeve sprake van een werkprocesexamen, dan worden de resultaten van het werkprocesexamen overgenomen in de beroepsproeve, zodat het oordeel van de werkprocessen uit het werkprocesexamen wordt meegenomen in het eindoordeel van de kerntaak.
Kennisexamen (indien van toepassing)	Het examen moet zijn behaald (minimaal 5,5).
Keuzedelen	• Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 zijn. • Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 zijn. • Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4. • De omvang van een keuzedeel (240 / 480 / 720 SBU) wordt niet meegewogen in de weging van het gemiddelde.

Middenkaderopleiding of Specialistenopleiding (niveau 4)		
	Je start in cohort 22 of later Dan heb je je examens behaald bij de volgende resultaten:	Je bent in een eerder cohort gestart. Dan heb je je examens behaald bij de volgende resultaten:
Nederlands, Engels en rekenen	Eindcijfer minimaal een vijf voor Nederlands en een zes voor Engels én rekenen of andersom (ten minste één van de drie examens moet behaald zijn met minimaal vijf en de andere twee examens met minimaal een zes).	Nederlands en Engels: Eindcijfer minimaal een vijf voor Nederlands en een zes voor Engels of andersom. Rekenen: Je moet het examen afleggen. Je hoeft het examen niet te behalen.
Beroepsproeve Werkprocesexamen	Per kerntaak: oordeel Voldoende of Goed Is er naast een beroepsproeve sprake van een werkprocesexamen, dan worden de resultaten van het werkprocesexamen overgenomen in de beroepsproeve, zodat het oordeel van de werkprocessen uit het werkprocesexamen wordt meegenomen in het eindoordeel van de kerntaak.	

Vaardigheidsexamen (indien van toepassing)	Het examen moet zijn behaald (minimaal voldoende).
Kennisexamen (indien van toepassing)	Het examen moet zijn behaald (minimaal 5,5).
Keuzedelen	• Het gemiddelde van de resultaten van de geëxamineerde keuzedelen binnen de keuzedeelverplichting moet tenminste een 6 zijn. • Voor minimaal de helft van deze keuzedelen moet het resultaat tenminste een 6 zijn. • Een keuzedeelresultaat mag nooit lager zijn dan een 4. • De omvang van een keuzedeel (240 / 480 / 720 SBU) wordt niet meegewogen in de weging van het gemiddelde.

5.2.1. Wijzigingen in slaag-/zakregeling

De Minister van Onderwijs bepaalt de slaag-/zakregeling, bijvoorbeeld dat je elke kerntaak behaald moet hebben en welke resultaten je moet behalen voor je taal- en rekenexamens.

De Minister kan de slaag-/zakregeling wijzigen en bepalen dat de wijzigingen gelden voor studenten die al op school zitten. Zo kunnen de resultaten die behaald worden voor taal- en rekenexamens voor de Minister aanleiding zijn om de slaag-/zakregeling bij te stellen. Als dat gebeurt, past Yuverta de Onderwijs- en Examenregeling hierop aan en informeren wij je zo snel mogelijk, bijvoorbeeld via je slb'er of via het LEB en met een addendum of nieuwe versie op Yunet.

5.3. Diploma

De REC reikt een diploma aan jou uit als bewijs dat je bent geslaagd. De Minister van Onderwijs bepaalt wat er op het diploma moet staan en welke extra informatie scholen op het diploma mogen vermelden.

5.3.1. Niet meteen geslaagd

Als je niet meteen geslaagd bent, zijn er verschillende opties:

- herexamen(s);
- doorgaan voor hetzelfde diploma op hetzelfde niveau;
- doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau.

De verschillende opties worden hieronder beschreven.

Wanneer je niet meteen geslaagd bent, dan kun je een of meer herexamens doen. Kijk voor de regels over herkansingen in artikel 6.7 van het Examenreglement mbo van Yuverta.

Doorgaan voor hetzelfde diploma op hetzelfde niveau.

Bij de start van de opleiding krijg je een inschrijfbesluit. In dit besluit staat een einddatum, meestal is dat 31 juli. Is de einddatum van de inschrijving verstreken en ben je nog niet

geslaagd, dan kun je je vanaf 1 augustus opnieuw inschrijven en doorgaan voor hetzelfde diploma op hetzelfde niveau.

1. Je verlengt je inschrijving per 1 augustus als BOL- of BBL-student. Dat kan als:
 - a) je nog onderwijs en/ of onderwijs-bpv volgt.
Je volgt dan een onderwijs- en/of bpv-programma op maat dat zo kort mogelijk duurt. Het onderwijs- en/of bpv-programma hoeft niet aan de urennormen van onderwijstijd te voldoen. Ook doe je mee aan de nog niet behaalde examens.
 - b) je vóór de einddatum van de inschrijving geen gebruik hebt kunnen maken van twee examengelegenheden door ziekte/ beperking (lichamelijk en/of psychisch). Volg je vanaf 1 augustus geen onderwijs en/of onderwijs-bpv meer en hoef je alleen nog examenonderdelen af te leggen (Examen-bpv telt als examenonderdeel), dan mag je toch opnieuw ingeschreven worden in de BOL of BBL.

Resultaten van al behaalde examens blijven geregistreerd, zolang je ingeschreven staat in hetzelfde opleidingsnummer gedurende de studieduur plus minimaal twee jaar. Ongeacht of dit een inschrijving is in BOL, BBL of als examendeelnemer.

Verder geldt voor BOL-studenten:

- je moet lesgeld betalen mits je op 1 oktober nog staat ingeschreven. Dit betaal je rechtstreeks aan DUO;
- je hebt recht op studiefinanciering en een studentenreisproduct (SRP).

Voor BBL-studenten geldt:

Je moet cursusgeld betalen aan DUO. De school int dat en draagt dat af aan DUO.

Als je nog niet gediplomeerd bent vóór 1 oktober:

2. Je schrijft je per 1 oktober in als examendeelnemer (extraneus). Dat moet als:
 - je vanaf 1 oktober geen onderwijs en/of onderwijs-bpv meer volgt, je vanaf 1 augustus alleen nog een of meer examenonderdelen af moeten leggen (examen-bpv telt als examenonderdeel) en 1.b) niet voor jou geldt;
 - Je krijgt een nieuw inschrijfbesluit als examendeelnemer met bijbehorende algemene voorwaarden.

Resultaten van al behaalde examens blijven geregistreerd, zolang je ingeschreven staat in hetzelfde opleidingsnummer gedurende de studieduur plus minimaal twee jaar. Ongeacht of dit een inschrijving is in BOL, BBL of als examendeelnemer.

Aan een inschrijving als examendeelnemer zijn kosten verbonden. Je krijgt in principe tot 1 januari de tijd om je examenonderdelen af te leggen, de inschrijving als examendeelnemer loopt dus niet over een heel cohort. De opleidingsmanager kan hiervan afwijken en de termijn verlengen.

Verder geldt voor BOL-studenten:

- je hoeft geen lesgeld te betalen aan DUO;
- je hebt geen recht op studiefinanciering en een studentenreisproduct (SRP);
- je moet je studiefinanciering via Mijn Duo (duo.nl) beëindigen. De datum die je doorgeeft aan DUO moet dezelfde datum zijn als de datum waarop de school jou uitschrijft als BOL-student.

- je moet je SRP beëindigen bij een ophaalautomaat (uiterlijk op de tiende dag van de eerste maand dat je geen recht meer hebt op studiefinanciering. Je mag vanaf de eerste dag van die maand niet meer reizen met het SRP). Gebruik je je SRP dan nog, dan krijg je een boete van DUO.

Voor BBL-studenten geldt:

- je hoeft geen cursusgeld te betalen.

5.3.2. Niet diplomeerbaar

Behaal je het diploma niet dan zijn er verschillende opties: bij sommige opleidingen kun je afstromen naar een lager niveau, een andere optie is uitstroom naar een andere opleiding binnen of buiten Yuverta. Een gesprek hierover vindt altijd plaats in afstemming met de opleidingsmanager.

5.3.3. Doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau

Je kunt ook doorgaan voor een verwant diploma of een verwant diploma op een lager niveau.

Dit kun je doen als je op basis van je examenresultaten denkt in aanmerking te komen voor een ander diploma dan het diploma waar je voor op ging. Je kunt samen met je slb'er onderzoeken welke opties er voor jou zijn.

5.4. Resultatenlijst

De REC reikt bij het diploma een resultatenlijst uit waarop jouw examenresultaten staan. Als je examen hebt gedaan in een extra vak dat volgens het kwalificatiedossier niet bij jouw opleiding hoort, komt dat ook op de resultatenlijst te staan.

Het Ministerie van Onderwijs bepaalt wat er minimaal op de resultatenlijst moet staan en welke extra informatie scholen op de resultatenlijst mogen vermelden.

5.5. Mbo-verklaring

De REC reikt een mbo-verklaring uit aan alle studenten die niet meer bij Yuverta zijn ingeschreven, aan wie geen diploma of certificaat kon worden uitgereikt, maar die wel ten minste een waardering hebben behaald voor (een deel van) een onderdeel van de beroepsopleiding.

Meer informatie vind je in de vraagbaak mbo-verklaring: [Zoekresultaten | Kennispunt Onderwijs & Examinering](#).

5.6. Mbo-certificaat

De REC reikt, indien er geen diploma wordt uitgereikt, een mbo-certificaat uit als bewijs dat:

- voldaan wordt aan wettelijke beroepsvereisten (bijvoorbeeld gewasbescherming of Besluit Houders van Dieren);
- een of meer certificeerbare onderdelen van een kwalificatie zijn behaald (je kunt dit vinden in het examenplan van jouw opleiding);
- een certificeerbaar keuzedeel is behaald.

Het Ministerie van Onderwijs bepaalt wat er op het certificaat moet staan en welke extra informatie scholen op het mbo-certificaat mogen vermelden. Voor elk van de drie types certificaten die hierboven worden genoemd, is er vanuit het Ministerie een apart model-certificaat dat gebruikt moet worden. Een certificaat wordt altijd ondertekend door de REC en de geëxamineerde.

Een certificaat heeft “civiel effect”. Dat betekent dat het certificaat erkend is in heel Nederland en je kan daarmee aantonen dat je bepaalde werkzaamheden mag uitvoeren. daarmee officieel recht geeft om bepaalde werkzaamheden te mogen doen. Digitale handtekeningen mogen daarom niet. Certificaten van wettelijke beroepsvereisten vallen onder de categorie ‘certificaten groen beroepsonderwijs’.

Meer informatie en een overzicht van certificaten vind je op <https://kwalificatiestructuur-mijn.s-bb.nl/certificaat>.

5.7. Uitreiking

Je moet je diploma en resultatenlijst persoonlijk ondertekenen en in ontvangst nemen. Certificaten en de mbo-verklaring hoeft je niet zelf te tekenen. Deze documenten kunnen naar je worden opgestuurd.

5.8. Uitschrijving

De school is verplicht om je uit te schrijven op de dag dat de REC beslist dat je gediplomeerd wordt. Voor BOL-studenten geldt: Let op de regels van Duo m.b.t. inleveren reisdocument etc.

6. Specifieke bepalingen

6.1. Vertaling diploma/ erkenning diploma in het buitenland

Yuverta reikt Nederlandstalige diploma's uit. Misschien ga je na je opleiding naar het buitenland en wil je je diploma laten vertalen. Alleen beëdigde vertalers kunnen een geldige vertaling maken. Als je jouw diploma wilt laten vertalen, kun je zelf contact opnemen met een beëdigd vertaler bij jou in de buurt. Bij de cijfers op je resultatenlijst staat ook al het EQF-niveau vermeld, dit is een internationaal erkend niveau.

6.2. Certificaatsupplement

Bij SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) kun je een certificaatsupplement aanvragen. Dit is een inhoudelijke beschrijving van jouw opleiding. Deze zijn gratis en beschikbaar in het Nederlands, Engels en Duits.

Je kunt ook een certificaatsupplement op naam krijgen in het Nederlands, Engels en Duits. Daar vraagt SBB een bedrag voor.

6.3. Erkenning diploma in het buitenland

Wanneer je naar het buitenland gaat voor werk of studie, is het belangrijk dat je opleidingsdocumenten daar worden erkend. Je moet kunnen aantonen dat je Nederlandse diploma een officieel document is. Veel landen vragen bij erkenningsverzoeken om gelegaliseerde documenten. Dat wil zeggen dat een officiële Nederlandse instantie moet aangeven dat het officiële documenten zijn die kloppen. In Nederland is deze officiële instantie de afdeling 'Diploma-erkenning en Legalisatie van DUO'. De onderwijsinstelling zelf kan daar dus niet voor zorgen. DUO vraagt een bedrag voor de diploma-erkenning.

7. Begrippenlijst

Begrip	Uitleg
Assessor	Een persoon die een examen beoordeelt.
Beoordelingsformulier	De assessor gebruikt dit formulier om te beoordelen hoe jij de (examen)opdracht hebt uitgevoerd.
Centrale examens (CE)	Landelijke examens die groepsgewijs worden afgenomen, zoals Nederlands en Engels Lezen & Luisteren.
Centrale examencommissie (CEC mbo)	De centrale examencommissie stelt de exameninstrumenten, examenplannen, examenreglement en examenregeling vast.
Cohort	Het jaar waarin je start met je opleiding. Als je later in het schooljaar instroomt, dan is je cohort het jaar waarin de opleiding is gestart in leerjaar 1.
Diploma-eisen	De eisen waaraan je moet voldoen, naast de exameneisen, om een diploma te krijgen.
Exameneisen	De eisen waaraan je moet voldoen om de examens te behalen of te voldoen aan de slaag-/zakregeling.
Examengesprek	In een examengesprek worden jou vragen gesteld over de uitvoering van de opdrachten of het product dat je hebt ingeleverd.
Exameninstrument	De complete set van documenten die je nodig hebt bij een examen: opdracht(en) met bijbehorende afnamecondities, instructies voor de student en instructies voor de beoordelaar en andere betrokkenen, het beoordelingsmodel, de beoordelingscriteria en de cesuur.
Examenmatrijs	In de examenmatrijs bij het kennisexamen staan de onderwerpen waar het kennisexamen over gaat. In de matrijs staat ook het aantal vragen en het soort vragen per onderwerp. Er zijn drie soorten vragen. • Onthouden: deze vragen gaan over of je feiten weet over het onderwerp. • Begrijpen: deze vragen gaan over of je snapt hoe het onderwerp of delen ervan werken. • Toepassen: deze vragen gaan over of je de kennis over het onderwerp in een praktijksituatie kunt gebruiken.
Examenopdracht	Een opdracht in een praktijkexamen is een omschrijving van een dagelijkse werkzaamheid/werkzaamheden of lijkt op wat je in de dagelijkse praktijk doet.
Examenplan	Voor iedere opleiding is er een examenplan. Hierin staat per kerntaak hoe het kerntaakoordeel wordt berekend. Ook staan hierin de exameneisen en diplomaeisen en slaag-/zakregelingen vermeld.
Inschrijfbesluit	Bij inschrijving van een opleiding krijg je een Inschrijfbesluit. Hierop staan de inschrijfdatum en einddatum vermeld van jouw opleiding. De keuzedelen worden hierop ook vermeld, nadat je die gekozen hebt.
Instellingsexamen (IE)	Examen dat door school is ingekocht of geconstrueerd. Instellingsexamens worden individueel of per groep afgenomen. Beroepsgerichte examens, taalexamens voor Schrijven, Spreken en Gesprekken voeren en het rekenexamen zijn instellingsexamens.

Kandidaat	Op het moment dat je een examen gaat afleggen, spreken we van (examen)kandidaat (en niet meer over student).
Kennisexamen	Met een kennisexamen wordt getest of jij de kennis hebt die nodig is om je werk te kunnen doen. In een kennisexamen kunnen open en gesloten vragen worden gebruikt.
Kwalificatie-eisen	De eisen waarmee gemeten kan worden je voldoet aan de eisen van beginnend beroepsbeoefenaar. Deze zijn gebaseerd op vakkennis en vaardigheden, gedrag en resultaat uit het kwalificatiedossier.
Locatie Examenbureau (LEB)	Iemand van school die alles regelt voor het examen en aanspreekpunt is bij vragen over het examen.
Observatie	De assessor bekijkt hoe jij de examenopdracht uitvoert.
OER	De onderwijs- en examenregeling samen wordt OER genoemd.
Osiris	Het studentinformatiesysteem waarin (o.a.) jouw examenresultaten worden bijgehouden.
Praktijkbeoordelen	Online tool waarin de examens digitaal beoordeeld worden.
Praktijkexamen	In een praktijkexamen laat je aan de hand van opdrachten zien dat je de kennis, de vaardigheden en het gedrag beheerst voor jouw toekomstige beroep. Een praktijkexamen bestaat uit één of meer opdrachten.
Product	Iets wat jij volgens opdracht hebt gemaakt (bijv. een vlog, verslag of optimalisatieplan). In Praktijkbeoordelen heet dit een 'bewijsstuk'.
Reflectiegesprek	In een reflectiegesprek worden vragen gesteld die jou laten nadenken over jouw leerproces, ervaringen en persoonlijke ontwikkeling.
Regionale examencommissie (REC)	De Regionale Examencommissie neemt besluiten over examenresultaten en diplomeringen, over verzoeken en houdt toezicht op de uitvoering van de examens.
Slaag-/zakregeling	Voor de generieke vakken Nederlands, rekenen en Engels (alleen niveau 4) geldt voor studenten vanaf cohort 2022 een slaag-/zakregeling, zie hoofdstuk 5. Voor de keuzedelen geldt vanaf cohort 201 een slaag-/zakregeling, zie hoofdstuk 5.
Student	Een bij een mbo-instelling ingeschreven deelnemer die een mbo-opleiding volgt en deelneemt aan de bijbehorende examinering.
Verificatiegesprek	Een gesprek waarin vragen worden gesteld om na te kunnen gaan of het gemaakte werk door de kandidaat zelf is vervaardigd en een betrouwbaar beeld geeft van zijn beheersing van het werkproces/de werkprocessen.
Verzoek tot herziening	Als je het niet eens bent met een voorlopig resultaat van een examen, kun je via het Meldpunt op Yunet een verzoek indienen bij de REC om het resultaat te herzien. Je dient dan een verzoek in met argumenten/onderbouwing waarom je het niet eens bent met het voorlopige resultaat.

8. Bijlagen

Bijlage 1: Kostenoverzicht examens (extra herkansingen/examendeelnemers)

☐ Nederlands ☐ CE Lezen/luisteren niveau: ☐ 1F ☐ 2F ☐ 3F ☐ IE Schrijven niveau: ☐ 1F ☐ 2F ☐ 3F ☐ IE Spreken niveau: ☐ 1F ☐ 2F ☐ 3F ☐ IE Gesprekken voeren niveau: ☐ 1F ☐ 2F ☐ 3F		☐ € 100,- per taalaspect
☐ Engels ☐ CE Lezen/luisteren niveau: ☐ B1 ☐ B2 ☐ IE Schrijven niveau: ☐ A2 ☐ B1 ☐ B2 ☐ IE Spreken niveau: ☐ A2 ☐ B1 ☐ B2 ☐ IE Gesprekken voeren niveau: ☐ A2 ☐ B1 ☐ B2		☐ € 100,- per taalaspect
☐ Rekenen (instellingsexamen) niveau: ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4		☐ € 100,-
☐ Halfdaagse Proeve van Bekwaamheid naam examen:		☐ € 360,-
☐ Eendaagse Proeve van Bekwaamheid naam examen:		☐ € 720,-
☐ Meerdaagse Proeve van Bekwaamheid naam examen:		☐ € 750,-
☐ Werkprocesexamen (Beroepsgericht) naam examen:		☐ € 360,-
☐ Vaardigheids-/praktijkexamen (beroepsgericht / keuzedeel) naam examen:		☐ € 360,-
☐ Kennisexamen (beroepsgericht / keuzedeel) naam examen:		☐ € 100,-
☐ Examengeprek na portfolio-examen (beroepsgericht / keuzedeel) naam examen:		☐ € 180,-